

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

10 03 2016

VB nr. 8

Biroului permanent al Parlamentului Republicii Moldova

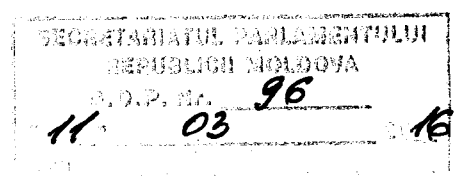
În conformitate cu prevederile art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de Lege cu privire la completarea unor acte legislative.

Anexă:

1. Proiectul de lege
2. Notă informativă

Deputații în Parlament:

Valeriu Bulig / H. Buliga
S. Sîrbu

LEGE
cu privire la completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Art. 26 alin. (1) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158-XVI din 04 iulie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 230-232, art. 840), se completează la final cu următorul text:

„exceptînd cazurile expres prevăzute de lege.”

Art. II. – Art. 18 alin. (1) din Legea cu privire la serviciul diplomatic nr.761-XV din 27 decembrie 2001 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.216-220, art.645), cu modificările ulterioare, se completează după cum urmează:

După propoziția întâi se introduce următoarea propoziție:

“Această restricție nu se aplică cazurilor cînd soțul (soția) este diplomat de carieră într-o funcție diplomatică sau consulară.”

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul de lege cu privire la completarea unor acte legislative

Prezentul proiect de lege propune completarea art. 26 din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și art. 18 din Legea cu privire la serviciul diplomatic cu scopul de a clarifica o situație specifică de incompatibilitate în cadrul exercitării funcțiilor în serviciul diplomatic.

Ca parte componentă a serviciului de stat, serviciul diplomatic este activitatea profesională desfășurată de autoritățile unui stat prin reprezentanții săi diplomatici în scopul promovării politicii externe în conformitate cu prevederile Constituției, legilor interne și tratatelor internaționale, convențiilor de la Viena privind relațiile diplomatice și consulare.

La moment activitatea instituției serviciului diplomatic este reglementată prin Legea nr. 761 din 27 decembrie 2001 cu privire la serviciul diplomatic, care prevede regulile generale de organizare și funcționare a instituțiilor serviciului diplomatic al Republicii Moldova ca parte a serviciului public.

Din context stabilim că, Legea cu privire la serviciul diplomatic prevede expres condițiile de angajare într-o funcție diplomatică sau consulară, termenii de aflare în cadrul misiunilor diplomatice și al oficiilor consulare, precum și restricțiile referitoare la ocuparea unei funcții în cadrul instituției serviciului diplomatic.

Astfel, în sensul prevederilor art. 18 alin (1) la Legea cu privire la serviciul diplomatic, se constată că activitatea ambilor soți în serviciul diplomatic este admisă. În același timp, evoluția diferită a soților/soțiilor în cariera diplomatică generează o situație de drept, când un membru al familiei este impus fie să refuze la avansarea în carieră diplomatică, fie să fie concediat în favoarea avansării în funcție a soțului/soției. Ori să accepte să fie avansați ambii pe cariera diplomatică dar activând în state diferite separați de familie.

Cele menționate supra, ne impun o abordare a acestei situații prin prisma unei examinări a două circumstanțe constituționale:

- **conceptul constituțional privind ocrotirea familiei**, drepturile și libertățile fundamentale ale cetățeanului, precum și **dreptul la muncă și protecția muncii**;
- **institutul incompatibilității** stabilit prevăzut în legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și preluată de legea cu privire la serviciul diplomatic în articolul în discuție.

Constatăm că, drepturile și libertățile cetățenilor sunt protejate de lege sînt consfințite în Constituția Republicii Moldova, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cît și legislația națională.

Printre drepturile fundamentale ale omului, un loc important îl ocupă dreptul la căsătorie și la întemeierea unei familii. Conform art. 48 alin. (1) din Constituție, familia constituie elementul natural și fundamental al societății și are dreptul la ocrotire din partea societății și a statului. Familia este un mod de organizare a vieții în comun a oamenilor, bazat pe legăturile stabilite prin căsătorie și pe legăturile de rudenie, având o importanță și un statut juridic deosebit, care îndeplinește multiple funcții (biologice, economice, sociale, educative și spirituale).

Acest drept fundamental este reglementat și de un șir de acte internaționale, astfel putem menționa că atât Declarația Universală a Drepturilor Omului, cât și Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice prevăd că "Familia este elementul natural și fundamental al societății și are drept la ocrotire din partea societății și a statului".

De asemenea, stabilim că potrivit alin. (2) al art. 48 din Constituție, familia se întemeiază pe căsătoria liber consimțită între bărbat și femeie, pe egalitatea lor în drepturi și pe dreptul și îndatorirea părinților de a asigura creșterea, educația și instruirea copiilor.

Potrivit acestor norme constituționale, una dintre principalele priorități ale familiei este de a crea condiții pentru buna dezvoltare și educarea corespunzătoare a copiilor. Așadar, potrivit normei constituționale, creșterea și educarea copilului este în același timp un drept și o obligație.

Totodată, dreptul la muncă fiind și el un drept fundamental al omului, care reprezintă un drept social-economic complex și este garantat de art. 43 alin. (1) din Constituție, care prevede că, orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului, iar art. 6 din Codul muncii prevede, libertatea muncii este garantată prin Constituția Republicii Moldova, iar orice persoană este liberă în alegerea locului de muncă, a profesiei, meseriei sau activității sale.

Reieșind din cele menționate mai sus, stabilim că familiile în care ambii soți de profesie sînt diplomați, la un moment dat ajung a fi puși într-o situație dificilă, urmînd să aleagă între bunăstarea familiei sau avansarea pe linie de serviciu. Aceasta situație fiind una inechitabilă și neconstituțională, prin prisma celui fapt că la un moment dat îngrădește persoana de a dispune de unul din drepturile sale fundamentale, care sînt apărute și garantate de către stat.

În ceea ce ține de aspectul legat de incompatibilitățile la ocuparea unei funcții publice, care sînt reglementate prin legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, stabilim următoarele.

Conform art. 39 din Constituție, institutul incompatibilității are menirea de a stabili interdicții "pentru respectarea principiului separației puterilor sau pentru asigurarea bunei funcționări a serviciului și consacrarea întregii capacități profesionale funcției". Astfel, prin prisma prevederii art. 18 din legea cu privire la

serviciul diplomatic se observă că elementele ce țin de respectarea principiului separației puterilor și consacrarea întregii capacități profesionale funcției sînt respectate. Eventuale interpretări ar putea apărea în cazul “asigurarea bunei funcționări a serviciului”.

Buna funcționare a serviciului este asigurată prin două elemente de bază: asigurarea managementului de către șeful instituției și dotarea tehnico-materială a acesteia. După cum se observă rolul de cheie în acest proces este asigurat prin aportul a două persoane cu drept de semnătură și anume: (i) șeful instituției și (ii) contabilul acesteia. Anume aceste două persoane prin acțiuni comune (semnătura a două persoane este obligatorie pentru a produce efect juridic) pot afecta și aduce daune materiale, care în cele din urmă pot prejudicia funcționarea normală a oricărei instituții. În condițiile date, se constată o situație absolut corectă abordată de legiuitor de a nu admite subordonarea nemijlocită a unei persoane apropiate – soț (soție), persoană înrudită prin sînge sau adopție (părinți, copii, frați, surori, bunici, nepoți, unchi, mătuși) sau persoană înrudită prin afinitate (cumnat, cumnată, socru, soacră, ginere, noră).

O situație absolut diferită se constată în cazul unei subordonări funcționale cînd nu există condiționalitatea ca decizia sau actul întocmit să producă efect doar în condiția aprobării subalternului. Orișice acțiune într-o astfel de situație este pe responsabilitatea absolută a șefului instituției. Rolul subalternului, indiferent de statutul acestuia în raport cu șeful instituției, este de a executa dispozițiile acestuia, conform fișei postului. Rezultatele activității acestora sunt supuse evaluării atît individuale, cît și colective.

Luînd în considerație cele menționate mai sus, proiectul propune:

1. În Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public art. 26 alin. (1) care prevede restricții legate de activitatea în subordinea nemijlocită a unei rude să completăm cu normă de excepție în cazurile expres prevăzute de lege.

2. În Legea cu privire la serviciul diplomatic, la art. 18 alin. (1), care prevede restricția legată de aceeași subordonare de rudenie să completăm cu excepția care va stipula că restricția nu se aplică cazurilor cînd soțul (soția) este diplomat de carieră într-o funcție diplomatică sau consulară.

Totodată, o astfel de abordare va permite **reducerea substanțială a cheltuielilor din bugetul de stat**, prevăzute pentru finanțarea misiunilor diplomatice și consulare ale Republicii Moldova.

Luînd în considerare cele expuse mai sus, înaintăm spre examinare și adoptare Parlamentului prezentul proiect de lege.

